

การส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร
AN ENHANCEMENT OF AMIABILITY OF TEACHERS IN PRIVATE
VOCATIONAL SCHOOLS BANGKOK METROPOLIS

นางเชษฐิธิดา กิตติสิริเวทย์*

Chetthida Kittisiriwet

ผศ.ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโท**

Assist. Prof. Chayapim Usaho, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 2) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประชากร คือ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 81 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 66 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร และครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified}$ (Priority Needs Index Modified)

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรโดยภาพรวมของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก 2) สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรโดยภาพรวมของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก 3) ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรด้านการประเมินผลการพัฒนาครูมีความจำเป็นมากที่สุด รองลงมาคือการพัฒนาครูตามแผนและการวางแผนการพัฒนาครู ตามลำดับ

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: chetthida79@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: chayapim.u.@chula.ac.th

ISSN1905-4491

Abstract

The purposes of this research are 1) to study the current and expected situations of an enhancement of amiability of teachers in private vocational schools Bangkok metropolis. 2) to analyze a priority needs assessment of an enhancement of amiability of teachers in private vocational schools Bangkok metropolis. The population of this research included 81 private vocation schools Bangkok metropolis. The population represented by the questionnaires include the schools director and teachers from 66 schools. The data were analyzed by mean and standard deviation, and it was calculated by using $PNI_{Modified}$ (Priority Needs Index Modified) in order to rank the needs identification.

The findings showed that 1) overall, the current situation of an enhancement of amiability of teachers in private vocational schools Bangkok metropolis is at a high level. The expected situation of an enhancement of amiability of teachers in private vocational schools Bangkok metropolis is at a high level. 2) Customer focus is the first priority needs assessment of Evaluate, Implement and Planning.

คำสำคัญ: ความเป็นกัลยาณมิตร / การส่งเสริม / โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

KEYWORDS: amiability / enhancement / private vocational schools

บทนำ

จากนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศไปสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ โดยเน้นกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย (Niche Market) ที่ประเทศมีศักยภาพและมีความได้เปรียบในการแข่งขัน และกำหนดกลยุทธ์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพและสมรรถนะสูง เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว การศึกษาด้านอาชีวศึกษาจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญ เพราะเป็นกลไกหลักในการพัฒนาตามทิศทางดังกล่าว (สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา, 2557)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมกำลังคนระดับต้นและระดับกลางด้านเทคนิคในสาขาต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2546 ที่ประชุมได้มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของประเทศ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่เน้นด้านวิชาชีพชั้นสูง มีเกียรติ ค่าตอบแทน และศักดิ์ศรีไม่น้อยกว่าผู้สำเร็จการศึกษาด้านอื่น และเห็นควรให้มีการทบทวนนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาด้านอาชีวให้ชัดเจนมากขึ้น ประกอบกับในการประชุมปรึกษาหารือกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2546 ที่ประชุมมีความเห็นตรงกันว่า การพัฒนาการอาชีวศึกษาของประเทศ จำเป็นต้องมีการปฏิรูปทั้งระบบ ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ความเชื่อมโยงของระบบการผลิตและพัฒนากำลังคน การพัฒนาคุณภาพด้านการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพครู โดยเน้นการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ ภาคธุรกิจเอกชน และการสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันในพื้นที่ใกล้เคียงกัน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนถือเป็นองค์กรที่มีความสำคัญองค์กรหนึ่ง ในการผลิตบุคลากรเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยบุคลากรเหล่านี้ก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญมากขึ้น

ครู อาชีพครู วิชาชีพ ถือเป็นงานที่มีเกียรติและเป็นงานที่สร้างคนให้กับสังคม ครู คือ บุคคลที่มีหน้าที่หรือมีอาชีพในการสอนนักเรียน เกี่ยวกับวิชาความรู้ หลักการคิดการอ่าน รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน โดยวิธีในการสอนของครูจะแตกต่างกันออกไป โดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถและเป้าหมายของนักเรียนแต่ละคน ปัจจุบันบุคคลที่จะทำอาชีพนี้จะต้องได้ใบประกอบวิชาชีพครูด้วย ครูถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคน พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศต่อไป เพราะคุณภาพการศึกษา ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูด้วย ครูคือกัลยาณมิตร ความหมายของกัลยาณมิตรนั้น กว้างไกลและลึกซึ้งยิ่ง

กว่ามิตรแท้ เพราะนอกจากจะเป็นเพื่อนที่มีความจริงใจต่อกันและกันแล้ว กัลยาณมิตรยังเป็นผู้ชี้แนะและช่วยเหลือให้เกิดความเจริญอย่างชอบธรรม ครูที่ยืนสอนอยู่คนเดียวทุกวันนั้นเป็นเพียงผู้บอกวิชา แต่ครูที่มองตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเห็นว่านักเรียนนั้นคือมนุษย์ที่มีหัวใจ มีความรู้สึกนึกคิด มีพ่อแม่ที่ส่งลูกมาหาครู มาอยู่กับครูที่โรงเรียน ด้วยความหวังว่าครูจะทำงานหนักและมีความรับผิดชอบที่จะจัดกระบวนการและกิจกรรมทุกอย่างให้ลูกศิษย์ของตนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีความรู้ ความสามารถ ความคิด และความดี

ปัญหาทางด้านการพัฒนาบุคลากรครูนั้นนับเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ภาครัฐและทุกภาคส่วนต้องประสานพลังในการแก้ไขและต้องดำเนินการอย่างจริงจัง รอบคอบ ต่อเนื่อง ทั้งในทางยุทธศาสตร์ มาตรการ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ในทางแก้ปัญหานี้จะต้องพิจารณาในลักษณะองค์รวม ตั้งแต่สถานภาพครู การได้มาซึ่งครูที่มีมาตรฐานตามวิชาชีพกำหนด ทิศทางการผลิตครูในอนาคต รวมถึงการประกันคุณภาพของครูเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าครูจะมีศักยภาพอย่างเพียงพอในการขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาไปสู่ผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

การส่งเสริมและการพัฒนาวิชาชีพครูนั้น ต้องมุ่งที่ตัวครูเป็นสำคัญ ครูดีย่อมส่งผลและช่วยเหลือให้สังคมดีขึ้นในทุกๆด้าน สังคมจึงต้องช่วยดูแลให้ครูอยู่ในฐานะที่สูงเป็นพิเศษที่แท้จริง การให้ได้มีสิทธิประโยชน์เหมาะสมกับภารกิจ การให้มีโอกาสก้าวหน้าทางวิชาชีพ ย่อมเป็นสิ่งที่ถูกที่ควรในทุกสังคม นพ.ประเวศ วะสี (2541) ได้กล่าวถึงการพัฒนาระบบส่งเสริมวิชาชีพครูไว้ว่า “...ในการปฏิรูปการศึกษาต้องปฏิรูประบบส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีแรงจูงใจในการเป็นครูดี เพราะครูดีเหมือนเมล็ดพันธุ์แห่งความดี เมื่อตกไปอยู่ที่ใดย่อมทำให้ความดีงอกงามขึ้นโดยรอบ ต้องมีระบบที่จูงใจให้มีครูดีเต็มประเทศ เป็นกัลยาณมิตรของแผ่นดิน” ฉะนั้นการปฏิรูปการศึกษาต้องปฏิรูประบบที่ส่งเสริมครูให้อยู่ในสถานะที่พร้อมจะรับใช้สังคมเป็นเบื้องต้น

สรุปปัญหาทางด้านการพัฒนาบุคลากรครูนั้นนับเป็นประเด็นเร่งด่วนที่อยู่ในชั้นวิกฤตซึ่งภาครัฐและทุกภาคส่วนต้องประสานพลังในการแก้ไขและต้องดำเนินการอย่างจริงจัง รอบคอบ ต่อเนื่อง ทั้งในทางยุทธศาสตร์ มาตรการ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ในทางแก้ปัญหานี้จะต้องพิจารณาในลักษณะองค์รวม ตั้งแต่สถานภาพครู การได้มาซึ่งครูที่มีมาตรฐานตามวิชาชีพกำหนด ทิศทางการผลิตครูในอนาคต รวมถึงการประกันคุณภาพของครูเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าครูจะมีศักยภาพอย่างเพียงพอในการขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาไปสู่ผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

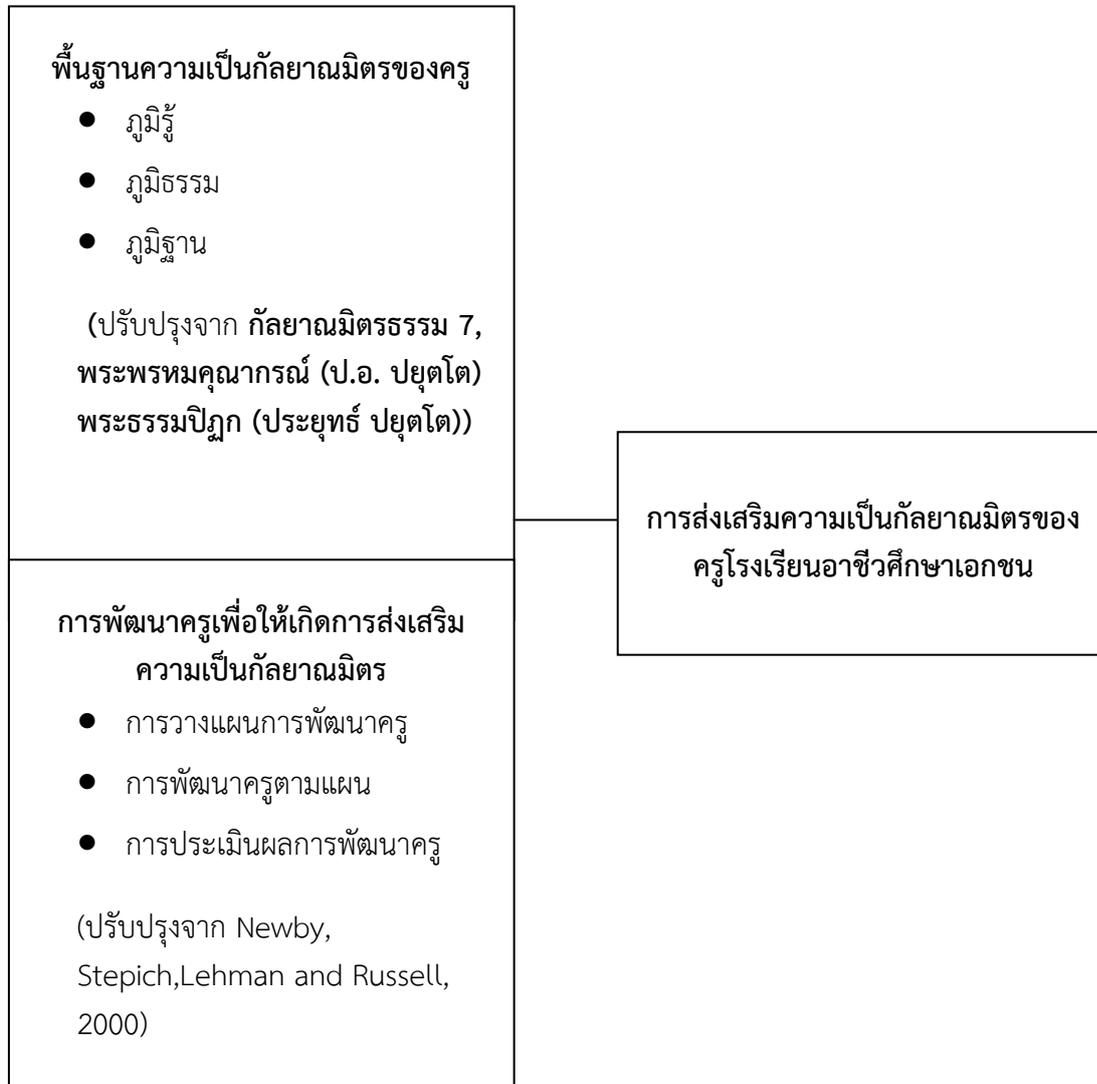
วัตถุประสงค์

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
2. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ความเป็นกัลยาณมิตรของครู ประกอบด้วย ภูมิรู้ ภูมิธรรม ภูมิฐาน ประยุกต์จากหลักที่เรียกว่า กัลยาณมิตรธรรม 7 ตามหลักของพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย 7 คุณลักษณะ ดังนี้ 1) ความน่ารัก 2) ความน่าเคารพ 3) ความน่ายกย่อง 4) การรู้จักพูด 5) การรับฟัง 6) การอธิบาย 7) การเป็นแบบอย่าง

การส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครู ประยุกต์จากแนวคิดกระบวนการบริหารทั่วไปและการพัฒนาบุคลากร (PIE) ของ Newby, Stepich, Lehman and Russell (2000) ซึ่งได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การดำเนินงาน (Implementation) 3) การประเมินผล (Evaluation)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 81 โรงเรียน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 66 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Mogan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 66 คน และครูจำนวน 330 คน
- 1.3 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างตามหลักความน่าจะเป็นอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการศึกษาการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows version 21.0 โดยใช้สถิติบรรยาย ดังนี้

1. การใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. การใช้สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการศึกษาการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครู
3. การใช้สถิติ PNI modified ในการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครู

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

สภาพปัจจุบันของความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.78) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันของความเป็นกัลยาณมิตรของครูเรียงตามลำดับ ดังนี้ ภูมิรัฐ ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.77) รองลงมาคือ ภูมิธรรม ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.79) และด้านภูมิฐาน ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.78) ซึ่งมีระดับที่เท่ากัน

สภาพที่พึงประสงค์ของความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์สูงสุดของความเป็นกัลยาณมิตร คือ ภูมิฐาน ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.61) รองลงมาคือภูมิธรรม ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.60) ส่วนด้านที่มีระดับสภาพที่พึงประสงค์ต่ำสุดคือ ภูมิรัฐ ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.60)

สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.78) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการวางแผนการพัฒนาครู ($\bar{X}=3.71$, S.D.=0.76) ด้านการพัฒนาครูตามแผน ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.75) และด้านการประเมินผลการพัฒนาครู ซึ่งมีระดับที่เท่ากัน ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.83)

สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการประเมินผลการพัฒนาครู ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.61) ด้านการพัฒนาครูตามแผน ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.75) และด้านการวางแผนการพัฒนาครู ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.83) ซึ่งมีระดับที่เท่ากัน

2. ลำดับความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
ความเป็นกัลยาณมิตรของครู

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาพรวมด้านภูมิฐานมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{Modified} = 0.179$) รองลงมาคือ ด้านภูมิธรรม ($PNI_{Modified} = 0.177$) และด้านภูมิรัฐ ($PNI_{Modified} = 0.169$) ตามลำดับ

การส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการประเมินผลการพัฒนา
ครูมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{Modified} = 0.180$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาครูตามแผน ($PNI_{Modified} = 0.177$) และด้านการวางแผนการพัฒนาครู ($PNI_{Modified} = 0.166$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษา
พบว่า

สภาพปัจจุบันของความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับ
มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภูมิรัฐมีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด เพราะโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีเกณฑ์
การคัดเลือกครู โดยเน้นวุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอน และความรู้ความสามารถของครู โดยคัดเลือกครูที่จบ
ตรงสายมาสอนในรายวิชาที่เป็นวิชาชีพ เช่นผู้ที่จบการบัญชีก็มาเป็นครูสอนวิชาบัญชี ผู้ที่จบบริหารธุรกิจก็มา
เป็นครูสอนวิชาในสายบริหารธุรกิจ ผู้ที่จบคอมพิวเตอร์ก็เป็นครูสอนวิชาคอมพิวเตอร์ ฯลฯ จึงทำให้ครู
โรงเรียนอาชีวศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการสอน สามารถอธิบาย ชี้แจงเนื้อหาวิชาได้อย่าง
แม่นยำ ชัดเจน ส่วนความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านภูมิธรรมและภูมิฐานมี
ค่าเฉลี่ยเท่ากันซึ่งต่ำกว่าภูมิรัฐ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีปัญหาการขาดแคลนครู ครูมีอัตราการ
เข้าออกบ่อยครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผาสุก สุมาลย์กุล (2553) ที่กล่าวว่า ครูเอกชนไม่มีความพึง
พอใจในการเลื่อนขั้นเงินเดือน การขาดสวัสดิการ โรงเรียนเอกชนแต่ละแห่งไม่มีเกณฑ์การเลื่อนขั้นเงินเดือนที่
แน่นอน ทำให้ครูเอกชนมีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลง บางส่วนลาออกจากเอกชนไปสู่รัฐบาล จึงทำให้เกณฑ์การ
รับสมัครครูของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความยืดหยุ่นให้กับผู้ที่อยากเป็นครู แต่ไม่มีวุฒิครู สามารถเข้ามา
เป็นครูได้ อย่างที่กล่าวไปเบื้องต้น ผู้ที่จบศาสตร์ไหนก็สามารถเป็นครูสอนวิชานั้นได้เลย โดยที่ยังไม่จำเป็นต้อง
มีวุฒิครูหรือใบประกอบวิชาชีพครู ด้วยเหตุนี้ทำให้เกิดปัญหา ครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความรู้
ความสามารถแต่ยังขาดคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณความเป็นครู จากปัญหาเหล่านี้ จึงทำให้ความ
เป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านภูมิธรรมและภูมิฐาน มีระดับสภาพปัจจุบันต่ำกว่าด้าน
ภูมิรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักชอุดา พันอินทร์ (2555) ที่กล่าวว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเน้นการ
บริหารจัดการคนเก่งเข้ามาทำงาน ซึ่งปัจจุบันพบว่า ครูที่เก่งพึงพอใจกับแนวทางการธำรงรักษาคคนเก่ง

สภาพที่พึงประสงค์ของความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนโดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านภูมิ
ฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ปัจจุบันปัญหาสังคมที่สำคัญประการหนึ่ง คือ เด็กนักเรียน
อาชีวศึกษาขาดคุณภาพ ขาดสำนึกในคุณธรรม จริยธรรม นำมาซึ่งปัญหาต่างๆ มากมาย ทั้งการทะเลาะวิวาท
นักเรียนตีกัน การแต่งกายที่ไม่เหมาะสม ฯลฯ ซึ่งสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน ก็คือครู ครู
ได้รับการยกย่องว่าเป็นแม่พิมพ์ของชาติ ดังนั้นครูจึงต้องเป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่เด็กนักเรียน ประเด็นนี้ถือว่า

สำคัญมากและไม่ควรละเลยเป็นอย่างยิ่ง จางทำให้ด้านภูมิฐานของครูนั้นเป็นสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงมีความคาดหวังกับการประพฤตินของครูว่าต้องมีความเหมาะสม ควรแก่ฐานะความเป็นครู

2. การส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน พบว่า

สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติในปัจจุบันสูงสุด คือ ด้านการวางแผนการพัฒนาครู เพราะโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีการกำหนดโครงการจัดฝึกอบรมการพัฒนาครูอยู่เสมอ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาของโครงการฝึกอบรมอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการวางแผนพัฒนาครูของภูมิรู้ ซึ่งมีระดับการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ การวางแผนการพัฒนาครูของภูมิธรรมและภูมิฐานตามลำดับ ทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับความรู้ความสามารถของครูผู้สอน จึงมีการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาด้านความรู้ การจัดการความรู้ เน้นการพัฒนาครูในแบบที่เป็นรูปธรรม คือให้ครูมีความรู้เพิ่มขึ้น มีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนแก่นักเรียน ด้านที่มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลการพัฒนาครู โดยเฉพาะการประเมินผลการพัฒนาครูของภูมิฐาน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความหย่อนคล้อยในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัดในด้านการประพฤตินของครู ผู้ประเมินไม่ได้ให้ความสำคัญกับการประเมินผลอย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพงษ์ เฉลยพจน์ (2532) ที่กล่าวไว้ว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานครมีปัญหาและอุปสรรคในขั้นการประเมินผล เนื่องจากขาดบุคลากรผู้มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินแผนงาน

สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดคือ ด้านการประเมินผลการพัฒนาครู ส่วนด้านที่มีระดับสภาพที่พึงประสงค์รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการพัฒนาครู และด้านการพัฒนาครูตามแผน ซึ่งมีระดับสภาพที่พึงประสงค์เท่ากัน ทั้งนี้เพราะ การประเมินผลนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การเลือกสรร หรือวินิจฉัยเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาครูต่างๆ ให้ดำเนินไปด้วยความมีเหตุผล และเชื่อถือได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิตยา สิทธิโสภาสกุล (2554) ที่กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมหลังมีการประเมินผลการพัฒนาครู คือ ครูจะมีการพัฒนาตนเองให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและกระแสสังคมต่างๆ ทั้งยังต้องพัฒนาตนเอง ควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนของตนมีความรู้ทัดเทียมคนอื่น และมีการพัฒนาวิชาชีพเพื่อที่จะเป็นคนที่ทันต่อเหตุการณ์ สามารถเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการยกระดับคุณภาพและวิชาชีพครูให้ดียิ่งขึ้นไป

ลำดับความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยภาพรวม ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านการประเมินผลการพัฒนาครู รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาครูตามแผน ส่วนด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือการวางแผนการพัฒนาครู ในด้านการวางแผนการพัฒนาครูและการพัฒนาครูตามแผนนั้น ภูมิฐานมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมาคือ ภูมิธรรมและภูมิรู้ตามลำดับ ส่วนในด้านการประเมินผลการพัฒนาครู ภูมิรู้มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมาคือภูมิฐานและภูมิธรรมตามลำดับ ทั้งนี้เพราะ

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีปัญหาในเรื่องการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาครูอยู่ ทั้งที่ด้านการประเมินผลการพัฒนาครูนั้นมีความสำคัญอย่างมาก สำคัญทั้งต่อตัวครูเอง สำคัญต่อผู้บริหาร และสำคัญต่อโรงเรียน กล่าวคือ ความสำคัญต่อครูนั้น ครูย่อมต้องการทราบว่าผลการปฏิบัติงานของตนเป็นอย่างไรมีคุณค่าหรือไม่เพียงใด มีจุดบกพร่องที่ควรจะต้องปรับปรุงหรือไม่ เมื่อมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและแจ้งผลให้ครูทราบ ก็จะได้รับรู้ว่าตนปฏิบัติงานเป็นอย่างไร หากไม่มีการประเมินผล ครูก็ไม่มีทางรู้ถึงผลการปฏิบัติงานของตนว่า มีส่วนใดที่ควรจะต้องคงไว้ และส่วนใดที่ควรจะต้องปรับปรุง ครูที่มีผลปฏิบัติงานอยู่แล้วจะได้มีผลปฏิบัติงานที่ดียิ่งขึ้น ความสำคัญต่อผู้บริหารคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูทำให้รู้ว่า ครูมีคุณค่าต่องานมากน้อยเพียงใด จะหาวิธีส่งเสริม รักษา และปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของครูอย่างไร ความสำคัญต่อโรงเรียนคือ ผลการปฏิบัติงานของครูย่อมส่งผลถึงนักเรียนและนำมาซึ่งผลสำเร็จของโรงเรียนเช่นกัน ดังนั้นการประเมินผลการปฏิบัติงานจะทำให้รู้ว่า ครูมีจุดเด่นหรือจุดด้อยอะไรบ้าง เพื่อให้ผู้บริหารจะได้หาทางปรับปรุงและจัดสรรครูให้เหมาะสมกับความสามารถ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากการประเมินผลการพัฒนาครูมีความสำคัญ และมีประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาดังที่กล่าวมา ดังนั้นการประเมินผลการพัฒนาครูจึงมีลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด โดยเฉพาะการประเมินผลการพัฒนาของภูมิรัฐถือว่ามีความต้องการจำเป็นมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารมีการกำหนดเกณฑ์ในการเลือกครูเข้าในโรงเรียนที่เหมาะสมและชัดเจน เช่น กำหนดคุณวุฒิการศึกษา ครูต้องใบประกอบวิชาชีพ เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ความเป็นกัลยาณมิตรของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอยู่ในระดับมาก ด้านภูมิฐานมีระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูสูงสุด
2. ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามผลการปฏิบัติของครูอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินครูทั้งด้านภูมิรัฐ ภูมิฐานและภูมิธรรม เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ด้านการประเมินผลการพัฒนาครู มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัย เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์การคัดเลือกครูเข้าสู่โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีภูมิธรรมและภูมิฐานอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าภูมิรัฐ
2. การวิจัย เรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติครูอย่างเป็นกัลยาณมิตรของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เนื่องจาก ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีปัญหาเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัด

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จิตยา สิทธิโสภาสกุล (2554). *การวิเคราะห์การยอมรับและพฤติกรรมการปฏิบัติงานของครูหลังการประเมินความรู้ครูของกระทรวงศึกษาธิการ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). สาขาวิชาวิธีวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วัชรี (2541). *ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคม และศีลธรรม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกศลทอง
- ผาสุก สุมาลย์กุล (2553). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ภักชุตตา พันอินทร์ (2555). *แนวทางการบริหารจัดการคนเก่งของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุทธิพงษ์ เฉลยพจน์. 2533. *การศึกษากระบวนการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา (2557). *นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับอาชีวศึกษาเอกชน*. กรุงเทพมหานคร